

ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Зміни, що відбуваються сьогодні у вітчизняній системі освіти, спрямовані на інтеграцію й пошуки інноваційних підходів щодо проектування навчальних систем. Йдеться не стільки про конкретні засоби й методи становлення майбутнього фахівця, скільки про новітнє бачення сутності педагогіки й, зокрема, мистецької, як процесу розвитку вільної і творчої особистості, що є абсолютною цінністю сучасного суспільства.

Особливої уваги в цьому контексті заслуговує процес удосконалення змісту й організації професійної підготовки педагогів-музикантів, критерієм успішної фахової діяльності якого стає не тільки мобільність і конкурентоспроможність на європейському ринку праці, а і його особистісний саморозвиток і творче зростання протягом життя, які є основними засадами у формуванні професійної самоактуалізації вчителя музичного мистецтва. Головною її метою є поглиблене оволодіння певною сукупністю компетенцій, що передбачені кваліфікаційною характеристикою спеціаліста, готовність до творчої самореалізації в багатоаспектній музично-педагогічній діяльності.

В українській науковій думці утвердився погляд на професійну компетентність учителя як на якість людини, яка включає фахово важливі компоненти, необхідні для ефективного виконання ним завдань навчання, розвитку і виховання учнів. Ці складові визначають можливості педагога, його здатність до виконання освітньої діяльності.

Педагогічна компетентність вчителів музичного мистецтва значною мірою залежить від рівня їх знань з циклу музично-теоретичних дисциплін, основного музичного інструменту, вокалу, хорового диригування, а також методики музичного виховання в ЗОШ. Її неможливо уявити без використання принципів, методів, форм, процедур пізнання і перетворення навчальної діяльності, в засвоєнні загальнонаукової методології, сформованості світогляду, розвиненості умінь з організації і проведення педагогічних досліджень, обізнаності з методологічних норм та уміння їх застосовувати в процесі вирішення проблемних ситуацій, здатності до інноваційної роботи, наукового обґрунтування, критичного осмислення та творчого застосування деяких концептуальних положень, здійсненні прогнозування, проектування та управління навчально-виховним процесом. Всі ці здібності в свою чергу впливають на самоактуалізацію педагога-музиканта.

Крім цього, вчителю музичного мистецтва для здійснення професійної діяльності на високому рівні необхідним є сформованість інтелектуальних, комунікативних, організаторських викладацьких здібностей. Педагогічна компетентність передбачає здатність ефективно виконувати операції логічного мислення (аналіз, синтез, порівняння, класифікація, виділення головного та ін.) у процесі вирішенні проблем і завдань, які ставить освітній процес. Для цього

потрібно розкриття інтелектуальних умінь, які сприяють розвитку педагогічного мислення, формуванню глибоких і дієвих знань.

Одним з важливих завдань теоретичного аналізу проблем компетентності є розуміння того, що її складовими є не лише знання і навички, способи педагогічного спілкування, тобто зміст навчання. Всі ці якості і характеристики викладацької праці визначаються внутрішніми, психологічними якостями учителя, його прагненнями до зміни репродуктивного рівня освітньої діяльності компетентним і ефективним творчим щаблем, здібностями до власного саморозвитку і самоствердження.

Загальна характеристика професійно самоактуалізованого вчителя музичного мистецтва вимагає наявності широкої ерудиції, оперування фундаментальними науковими поняттями, методологією творчості, сучасними інформаційними технологіями, способами отримання, опрацювання, зберігання й використання художньо-естетичної інформації, здатність до плідної науково-дослідницької та практичної педагогічної діяльності.

Розвиток вищезазначених якостей відбувається шляхом оволодіння знаннями з фахових дисциплін і набуття спеціальних навичок і вмінь у навчальному процесі. Результат засвоєння таких компетенцій перевіряється як на рівні аналізу власних дій із метою подальшого їх удосконалення й можливості використання в нових умовах, так і як специфічної форми контролю якості фахової підготовки (концерти, відкриті уроки, публічні презентації тощо). У будь-якому випадку вчитель набуває творчого досвіду через дію, яка стає основним інструментом у навчальному процесі, оскільки під час її реалізації він отримує можливість удосконалювати професійні компетенції, що становлять фундамент для успішної самоактуалізації педагога-музиканта. Складна специфіка здійснення даного процесу полягає в нелінійності й багатогранності фахових компетенцій, якими мають володіти спеціалісти для успішної діяльності у сфері мистецької педагогіки.

УДК159.9475:37.015

КОРДУНОВА Н. О., МІЛІНЧУК В. І.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА ЯК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Педагогічна професія особлива за своєю суттю, значущістю і суперечливістю. Вона відноситься до груп професій, предметом яких є інша людина. Діяльність вчителя за суспільними функціями вимагає професійно значущих особистісних якостей, а за складністю діяльності – психологічної емоційної напруги та емоційного навантаження. У зв'язку з цим питання успішності професійної підготовки майбутнього вчителя набуває особливо вагомого значення.

Особливу актуальність ця проблема набула на сучасному етапі, коли різко змінюється зміст і спрямованість професійної діяльності. Інноваційні технології

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>